

YOLLARIN EN GÜZELİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

أَصْحَابُ الْبِدْعِ كِلَابُ النَّارِ

(أبو حاتم الخزازي في جزئه عن أبي أمامة)

RE. 72/5 (*Ashâbü'l-bidaei kilâbü'n-nâr*) “Bid’at ehli cehennemın köpekleridir.”

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn, değerli kardeşlerim! Muhterem Müslümanlar!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rahmeti, lüt-fu, ihsânı, ikrâmı dünyada ahirette üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri iki cihanda bahtiyar eylesin...

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Burada ananevi olarak Peygamber SAS Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini Gümüşhaneli Hocamız cennetmekân Ahmed Ziyaüddin Efendi Hazretleri'nin *Râmuzü'l-Ehâdîs* isimli eserinden okuyarak taallüm ve tefeyyüz ediyoruz.

Bunların okunmasına, izahına başlamadan önce; evvela ve hâssaten Peygamber SAS Hazretleri'nin rûh-i pâkine biz aciz naçiz ümmetlerinden, şu toplantımızdan aciz naçiz bir hediye-i Kur'âniyye olsun diye, rûh-i pâkine melekler göndersin, ikrâm eylesin, îsar eylesin diye ve onun mübârek âlinin, ashâbının,

etbânının, ahbabının, ihvânım diye tâbir ettiği mübâreklerin; sair enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullâh u mukarrabînin ve hassaten sâdât-ı meşâyih-i turuk-i aliyyemizin, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Mürtezâ'dan hocamız, şeyhimiz Muhammed Zâhid-i Bursevî Hazretleri'ne kadar turuk-i aliyyelerimiz silsilelerinden güzerân eylemiş olan sâdât ve meşâyihimizin ve hulefâsının ve müridânının ruhlarına hediye olsun diye;

Şu beldeleri fethedip bize emânet ve yâdigar burakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldelerde metfun bulunan, adları bilinen bilinmeyen enbiyâullah, evliyâullah, sahabe-i kirâm, sâlihler, fatihler, gaziler, şehidler mü'minîn ü mü'minât, Müslüman kardeşlerimizin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan yakından zahmet edip, heves edip, arzu edip bura ya, bu dersi dinlemeye gelen

siz sevgili, kıymetli, fedakâr kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün Müslüman geçmişlerinin, sevdiklerinin, yakınlarının, arkadaşlarının, dostlarının ruhları için;

Şu camiyi bina eden İskender Paşa Hazretleri'nin ve bu camiden güzerân etmiş olan eimmâ, hutebâ, müezzinin, vâizîn, cemaat-i kirâm ve çevresinde medfun bulunan mevtânın ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan Müslümanlar da ömrümüzü gafletle geçirmeyelim, Rabbimizin rızasına uygun yaşayalım, sevdiği kul olalım, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye bir *Fâtiha*, üç *İhlâs- ı Şerîf* okuyup, bu saydığımız geçmişlerimize hediye eyleyip, dersimize öyle başlayalım!

.....

a. Bid'at Sahipleri

Mukaddimedede metnini okuduğum hadis-i şerif, 72. sayfanın 5. hadîs-i şerifidir. Kısa, dört kelimededen ibaret. Ebû Ümâme RA Hazretlerinden rivayet edilmiş olan, bid'atin fenalığını gösteren bir hadîs-i şerîf.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

أَصْحَابُ الْبِدْعِ كِلَابُ النَّارِ

(أبو حاتم الخزاعي في جزئه عن أبي أمامة)

RE. 72/5 (*Ashâbü'l-bidai kilâbü'n-nâr*)

¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.380, no:1094; *Câmiü's-Sağîr*, c.I, s.83, no:1080.

(*Ashâbü'l-bidai*) “Bid’atların sahipleri, (*kilâbü'n-nâr*) cehennemın köpekleridir.”

İfadenin ağırlığına bak!

“—Bid’at sahipleri cehennemın köpekleridir.”

Cehenneme girecekler; bir insan olarak cehenneme girmek var, bir de “cehennemın köpeği” lakabınının muhatabı olmak var. Daha da ağır bir ibare!

Ne yapmışlar? Bunların kusurları nedir ki Peygamber SAS Efendimiz bu kadar ağır ifade kullanmış?

Bid’at ne demek? Arapça’da bir şeyi icad etmek, ortaya çıkarmak demek. Meselâ, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin de aynı kökten gelme bir sıfatı var:

بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

(البقرة: ۱۱۷)

(*Bedîu’s-semâvâti ve’l-ard*) [O yeri, gökleri icad eden, yoktan var edendir.] (Bakara, 2/117)

Allah kâinatı yarattı mı?

Âmmennâ ve saddaknâ... Yeri göğü yaratan Rabbimiz! Sıfatı ne: *Hâliku’s-semâvâti ve’l-ard*.

Kur’ân-ı Kerîm’de bu da geçiyor. Yeri göğü icat eden, yoktan var eden, bu güzel nizamı ona veren.

Yağmur yağıyor, yerden otlar bitiyor. Sular havaya nereden çıktı, kim taşıyor? Nasıl

yağıyor? Ne hikmet var? Su dediğimiz madde nedir? Canlıların işine neden yarıyor?

Aklı durur insanın. Allah'ın hikmetlerini, ibretlerini, hilkatlerini, yarattığı şeylerin esrarını, ahkamını anlatmaya ansiklopediler yetmez. Ne kadar alimse insan o kadar hakikate yanaşır, o deryadan biraz bir şeyler alır, yine de deryadan bir avuç kadar bir şey almış olur.

Allah'ın o hikmetleri deryası sonsuz bir derya! Allah'ın kudreti sonsuz! Yeri, gökleri o yaratmış. Hem de ne güzel yaratmış!

Tebârekte ve teâleyte...

İnsanların bid'atçisi ne demek?

O da bir şey icat ediyor da, "dinî hüküm" diye ortaya koyuyor.

Sen kimsin? Ne sıfatla ortaya böyle bir hüküm koyuyorsun? Sen ne oluyorsun? Necisin, ne kadar aklın var? İnsanın beyni kuşun beyninden biraz daha büyük ama ne kadar büyük olursa olsun, ne kadar biliyor?

Ne kadar kusurlu işler yapıyoruz. Hiçbir şeyimizi yönetemiyoruz. Kendi işimizi yönetemiyoruz, bir bakkal dükkânı açamıyoruz, bir evimizi yönetemiyoruz, bir çocuğumuzu idare edemiyoruz.

Bizim aklımızdan ne olacak? Be adam sen kim oluyorsun da dinde bir şey icat edip ortaya yeni bir şey çıkarıyorsun? Olur mu öyle şey? Olmaz.

Her insan yeni bir şey ortaya çıkarmaya kalkarsa ne olur? Bu camide el-hamdü lillâh, bu kadar kalabalık var. Buyurun her biriniz bir şey çıkarın

ortaya! Ne olur? Karmakarışık olur. “—Nasıl olacak hocam?”

Herkes Allah’ın emrine. Kur’an’a uyacak. Peygamber Efendimiz’in sünnetine uyacak. Neden?

Peygamber Efendimiz’i elçi olarak göndermiş; kendisine salâhiyet vermiş, ilim vermiş, korumuş, yüceltmiş, takviye etmiş, ismet sıfatını vermiş, günahlardan uzak tutmuş; kabiliyet, fazilet, nur vermiş; her şeyi vermiş, vazifelendirmiş:

“—Sen benim nâmıma git, onlara bildir!” diye vahy ediyor, ilham ediyor, hakikatleri bildiriyor. Rüyasında âşikâr olarak gösteriyor. Mucizeler vermiş; salâhiyetle vazifeli, görevli memur.

Peygamber nedir? Memur.

Emrolunmuş kendisine, Allah tarafından vazifelendirilmiş. “—Ben kendi bilgimle, kendi başıma bir şey yapmam!” diyor. Peygamber Efendimiz Allah’ın emrini bildiriyor.

Kur’an’a uyarız çünkü Allah’ın kelâmıdır. Peygamber Efendimiz’e uyarız çünkü Allah’ın elçisidir. Tamam, işimiz sağlam. İki sağlam tutanağımız var; Kur’ân-ı Kerîm, başımızın üstünde yeri var, Allah’ın keliması, Allah buyurmuş.

(*Kâle’llâhu tebâreke ve teâlâ*) “Azîz ve celîl olan yüce Rabbimiz şöyle buyurdu.” diyoruz, Allah buyurmuş diyoruz, akan sular duruyor.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا

كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ

مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

(البقرة: ١٨٣)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû kütibe aleykümü's-sıyâmu kemâ kütibe ale'llezîne min kabliküm lealleküm tettekùn.*) [Ey iman edenler! Oruç sizden önce gelip geçmiş ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki korunursunuz.] (Bakara, 2/183) dedi, Allahu Teâlâ Hazretleri. Tamam, Ramazan'da oruç tutuyoruz.

Gücü yeten insana haccı emretmiş, hacca gidiyoruz. Zekât vereceksiniz, tamam. Başörtüsüyle namaz kılacaksınız, baş üstüne!

Temizleneceksiniz, abdest alacaksınız; baş üstüne! Ne kadar sağlam bir yol, ne kadar güzel bir yol!

Allah emrediyor tutuyoruz, Rasûlüllah bildirmiş tutuyoruz. Pekiyi, sana ne oluyor be adam? Sen neci oluyorsun da, kim oluyorsun da ortaya bir şey çıkarıyorsun? Çıkarsın.

Olmaz. Çıkarırsa din karışır; sağlam ile çürük karışır. “Ötekilere çürükler bulaşmasın.” diye elmaların bile arasından çürüyenleri atıyorlar. Sağlamın içine çürük konulur mu?

Konulmaz.

O halde bir insan; kendi keyfinden, kendi aklından dinde bir şey icat ederse, çok fena

bir şey yapmış olur. Allah'a iftira etmiş olur veyahut Allah'ın ahkâmını karıştırmış olur veya Allah'ın dinine ekleme, çıkarma yapmış olur veya ana yapısını bozmuş olur. Hâsılı çok yanlış bir şey yapmış olur.

b. Doğru Olan Rasûlüllah'a Uymaktır

Doğru olan nedir?

Doğru olan Kur'an'a uymaktır, Rasûlüllah'a uymaktır. Biz şimdi niye hadîs-i şerîf okuyoruz?

“—Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini öğrenelim, tutalım da doğru yolda olalım!” diye

Ne kadar içimiz rahat, ne kadar mutmain, ne kadar bahtiyarız! Para veriyoruz, seviniyoruz; zekât veriyoruz, sadaka veriyoruz, fakire bir iyilik yapıyoruz, rahat ediyoruz. Gece uykumuzu bozuyoruz, ibadet ediyoruz.

İnsanlar nâmına söylüyorum, ibadetler gizli. Kalkıyor, abdest alıyor, mutlu oluyor; yolda esneye esneye sabah namazına geliyor. Üç saat uyku uyumuş, uykusu var.

Ötekiler gibi uyusa soğuk suyla abdest mi alır, titreye titreye camiye mi gelir?

“—Niye çekiyorsun bu meşakkati?”

Sen git, anlamazsın. Allah'ın emrine uymanın, Rasûlüllah'ın yolunda yürümenin öyle bir tadı var ki tariflere sığmaz, tatmayan bilmez. Sıkıntı ama anlamazsın, sıkıntı gibi ama arkası tatlı.

Öbür tarafta herif içki içiyor, kumar oynuyor, dansöz seyrediyor,

bara gidiyor, pavyona gidiyor zevkli gibi görünüyor ama acı. Sonu feci, acı!

Bizimki dertli gibi oluyor, sıkıntılı gibi oluyor, meşakkatli gibi oluyor; negatif! Cebinden para çıkıyor, harcıyorsun. Ama güzel. İslâm'ın sağlam yolu bu, Kur'ân-ı Kerîm'in yolu, Peygamber Efendimiz'in yolu bu!

Herkes küçücük bir milim ilave yapsa bir santim eder, 100 kişi ilave yapınca bir metre yapar; bu kadar asırda din rayından çıkar, sapık bir şey olur. Dinin korunması için asıl rayından çıkmaması için Kur'ân-ı Kerîm'e, Peygamber Efendimiz'in sünnetine sımsıkı sarılmak şarttır. Ondan milim şaşmaz. Aynen yapılır, hiçbir şey ilave edilmez.

Bazısı ekleme yapıyor. Çıkarma yapmak daha tatsız. Görünürde bu dini eksiltti. Dört rekâtı üç rekât kıldı, bir rekât eksik oldu. Allah sorar.

“—Ben dört rekâtı beş yapayım!”

O da olmaz. Fazlalık da fena, eksiklik de fena.

Ne emretmiş Allah? Dört rekât... Dört rekât kıl!

Uyu dediği zaman uyu, uyan dediği zaman kalk!

Ye dediği zaman ye, şükret. Oruç tut dediği zaman, oruç tut, aç dur. Her şeyi onun emrine göre yap. Çünkü kişi sevdiğine uyar. Kişi sevdiğine uymazsa, saydığına uymazsa onun sevgisi, bağlılığı lafta kalır.

Dinlemiyor. Öyle olur mu?

Çocuk babasını dinlemiyor, talebe babasını dinlemiyor. Mürid şeyhini dinlemiyor.

Olmaz! Öyle bağıllık olmaz!

Tabii bid'at sahipleri dinde bir şey çıkardıkları için, eksiklik olsun fazlalık olsun; dinin aslı, yapısı bozulacağı için bid'at çok fena bir şey. Bid'atin olmaması lazım, sünnetin olması lazım; bid'ate kaymamak lazım!

Tasavvuf dinin özüdür; takvâ yoludur, yaşayışıdır, tadıdır, zevkli zevkli yaşanmasıdır. Ama tasavvuf zevkli olduğundan, keyifli olduğundan, derûnî oldundan, insanın iç duygularıyla ilgili olduğundan senin içinden öyle gelir öyle yaparsın, ötekisinin içinden öyle gelir öyle yapar. İş raydan yine çıkar. Öyle şey yok.

“—Rüyamda ak sakallı birisi geldi, bana ‘şöyle yap’ dedi.” Öyle şey yok!

Tasavvufta bu çeşit şeyler olabilir. Adam rüya görür, feyz duyar, tat duyar, lezzet duyar. “Şunu arttırıyım, şunu daha çok yapayım.” der. Sen bu işin inceliklerini bilmezsin; artırırsın artırırsın, sonra yapamayacak duruma gelirse durdurursun, gerilersin.

Ben öyle insanlar duymuşum ki, siz de belki duymuşunuzdur; çok hızlı başlamıştır ama çabuk yorulmuştur. Namazı bile bırakmıştır, yolunu da sapıtmıştır.

Neden? Aşırılık da uygun değil.

Peygamber Efendimiz ölçüyü tavsiye ediyor. Onun için dinin aslını tam öğrenelim. Tasavvufun zevkleri, keyifleri arasında ana çizgiyi kaybetmeyelim.

Gümüşhanevî Hocamız oturmuş *Râmûzü'l-*

Ehâdîs eserini yazmış:

“—Benim dervişlerim hadisleri okusunlar, ana çizgide kalsınlar, sünnet-i seniyyenin cadde-i kübrâsında dosdoğru yürüsünler; ayakları eğri büğrü yollara kaymasın, şaşırmasınlar, yanılmasınlar, dengeyi öğrensinler.” istemiş.

Hadis okuyoruz. Bu çok güzel bir şey! Bunun kıymetini dinî konularda derin olan insanlar bilir, başkası bilmez.

“—Tabi bu adamlar yaşıyorlar, ben başka bir grup biliyorum onlar şöyle yapıyorlar, böyle yapıyorlar!”

İyi, güzel de Peygamber Efendimiz nasıl yapmış? Gel bakalım, seninle onu bir konuşalım. Peygamber Efendimiz eğer onların yaptığı gibi aşırı yapmışsa öyle yap. Yok, Peygamber Efendimiz dengeli, ölçülü yapmışsa sen de dengeli yap.

“—Ben sizin Allah’tan en çok korkanınızım ama işte bakın evlenmişim, eşim var, yuvam var. Geceleri uyuyorum, bazı günler oruç tutuyorum, bazı günler tutmuyorum.” diyor Efendimiz.

Denge yolu, itidal yolu.

Ne demek? “İfrat da tefrit de fena!” demek. Aşırılık da fena; gevşeklik, azlık da fena.

Hangisi güzel?

Efendimiz SAS’in yolu güzel! Kendisi güzel, huyu güzel, yüzü güzel, sözü güzel, hâli güzel, ibadeti güzel, sünnet-i seniyyesi güzel.

Efendimiz’in yolu en güzeli! Çok şâşaalı

görünmüyor.

“—Hocam ben bunu pırlantalı, elmaslı olarak görmüyorum.” diyor bazısı.

İşte bu sadeliğin güzelliği! Falanca binaya bakıyorum da şöyle süslü, böyle süslü. Falanca kumaşa bakıyorum da şöyle alacalı, böyle gösterişli... O, basit insanların zevki!

Gel bakalım kaliteli ipek kumaş nasıl oluyor? Halis yün, çok pahalı kumaş nasıl oluyor? Rengini bir gör bakalım. Öyle cırtlak renkler mi, sade kibar renkler mi güzel? Ondan sonra anlarsın.

Mimari bakımdan Süleymaniye camii mi güzel, sonradan yapılma filanca yapı mı?

Gör bakalım! O Mimar Sinan, koca usta... Süleymaniye Camii’ni yapmış.

“—Ben de olsam öyle yapardım.”

Evet, yap da görelim, bakalım. O sade güzelliği mimarlar öve öve bitiremiyorlar. Sade ama güzel yapmış!

Süleyman Çelebi’nin *Mevlid*’i için derler ki “manzume bir şiir:”

Allah adın zikredelim evvela, Vacib oldur cümle işte her kula.

“—Ben de söylerim ne olacak?” Ne dedi?

“—Evvelâ Allah’ın adını analım.”

“—Ben de böyle şeyler derim, alırım elime kalemi, ben de yazarım.”

Sen de yazarsın tamam da herkes kaşık yontar ama sapını denk getiremez.

Edebiyattan anlayan ustalar Süleyman Çelebi'nin şiirine *sehl-i mümtenî* diyorlar ki kolay, "imkansız bir kolay" sen yapmak istesen yapamazsın. Yapamayacağın derecede; sanatta zirveye çıkmış o güzelliği, ağır başlılığı, vakur bir sadeliğin içine dökebilmiş, özenmeye ihtiyaç göstermeden. Pırıl pırıl, tertemiz, duru, arı bir güzellik! Anlayan anlıyor.

Benim mesleğim edebiyatçılık, ben dinî edebiyatçıyım. Okuduğum zaman mest oluyorum. Alman okumuş, mest olmuş.

Alman Elçisi bizim Bursa'ya ziyarete gelmiş de, hükümet hemen Almanca biliyor diye Ziraat Mektebinin öğretmeni Kâzım Amca'yı mihmandar tayin etmiş. O da ona Bursa'yı gezdiriyor; yıllar önce, 1930'lu yıllarda... Çelik Palas'ta misafir ediliyor. Kazım Amca onun mihmandarlığını yapıyor, şehirde gezdiriyor:

"Alman elçi bir gün bana; 'Yarın da Süleyman Çelebi Hazretlerini ziyarete gidelim!' dedi." diyor, Kazım Amca.

Süleyman Çelebi öleli dört asır geçmiş, kabrini ziyaret etmek istiyor.

"Ertesi gün gittim, Alman grant tuvalet giyinmiş, frak giyinmiş, papyon kravat takmış.; çok resmî bir kıyafet giyinmiş. Cumhurbaşkanı'nın yanına çıkacakmış gibi kıyafet giyinmiş. Elçiye sordum:

'—Efendim, program mı değişti, bir yere mi gideceğiz, valiye mi çıkacağız?'

İnsan mezarlığa giderken spor giyinir; diken vardır, çalı vardır. Bu kıyafet ne? Program mı

değiştirdi?

‘–Yok...’ demiş elçi. ‘Akşam konuştuğumuz gibi Süleyman

Çelebi’ye gideceğiz.’ dedi.

‘–Böyle giyinmişsiniz de...’ demiş Kazım amca. Elçi o zaman:

‘–Kâzım Bey! Söyler misin? Bu anlatımdaki muhteşem kudreti hangi şairde gördün? Şu beyitteki şu ifadeyi hangi şairde gördün?’ demiş ve Süleyman Çelebi’nin şu beytini söylemiş:

*Dedi gördüm ol Habîb’in ânesi Bir aceb nûr,
kim güneş pervânesi*

*Berk urup çıktı evimden nâgehân Göklere dek
nûr ile doldu cihân*

‘Habibullah’ın annesi diyor ki: ‘Öyle muhteşem bir nur gördüm ki, güneş sönük kalıyor da onun etrafında pır pır dönüyor. Ansızın evimden parıldıyor böyle bir nur; güneşin pervane gibi etrafında döneceği muhteşem bir nur çıktı. Her taraf nur doldu.’“ diye anlatıyor.

Doğumun nasıl olduğunu, Rasûlülâh SAS Efendimiz’in nasıl doğduğunu anlatıyor. Alman bu anlatıma hayran olmuş da onu söylüyor.

‘–Bu kadar güzel şiir söylemiş hangi şair var cihanda?’ diyor.

Erbabı nasıl biliyor. Alman ama ‘Türkiye’de elçilik yapacağım.’ diye Türk edebiyatı okumuş.

‘Gittik; o zaman kabirde böyle selvi yok, döşeme taşlar yok, âbide yok... Mezarların arasında Süleyman Çelebi’nin kabrini bulduk. Alman

elçisi karşısına bir durdu; hazır ol vaziyetine geldi, beş dakika-on dakika frakla çakıldı, kazık gibi durdu. Sevgisinden, saygısından...” diyor. “Ben *Yâsin*’i okudum, *Tebâreke*’yi okudum, *Amme*’yi okudum, o hâlâ dikiliyordu.” diyor.

Alman, mezardakine saygısını böyle ifade ediyor. O kadar saygı duyuyor ki, cumhurbaşkanının yanına çıkar gibi giyiniyor. Karşısında biz el pençe dururuz, o hazır ol duruyor! Kazık gibi çakılmış, beş dakika - on dakika durmuş!

“—Almanlar bile hayran!” diye bizimkiler ondan sonra ayıkıyorlar, kabri tamir ediliyor, selvi dikiliyor; güzel bir kabir oluyor. “Alman bunu beğenmiş.” diye beyitler oraya kazınmış.

Ey müslümanlar!

Ne hale geldik ki kendi kıymetimizi biz bilmiyoruz da Almanlar biliyor! “Almanlar beğendi.” diye biz de kendi ecdadımızı sonradan beğenmeye çalışıyoruz!

“—A Süleyman Çelebi iyiymiş!”

Nerden bildin? Günaydın! Hayırlı sabahlar! Geçmiş olsun! Uyandın demek ki! Nereden bildin Süleyman Çelebi’nin büyük adam olduğunu?

Alman “Büyük Adam” dedi, ondan bildi!

Aferin, maşaallah, epeyce akıllanmaya başladı bizim millet.

Gördün mü Almanın tavrından şıp diye anladı. Tabi işin latife tarafı bu. Biz sözleri nereden çıkardık. Bunların hepsini dinin aslına esasına uygun olması noktasından çıkardık. Aslı, esası şâşaalı görünmeyebilir; çok alengirli, süslü

püslü, şatafatlı olmayabilir. Batı tabirleri de var.

Şatafat, güzellik alâmeti değildir; asıl büyük şâheserler, şatafatsız güzeldir. Yalın güzellik vardır, süzme güzellik vardır, kaymak gibi; sünnet-i seniyye öyle güzeldir. Sünnet-i seniyyenin güzelliğini anlayan öyle anlar!

c. En Güzel Yol

Sünnet-i seniyyeye uygun yattığım zaman, horul horul uyurken de o zevki alırım. Neden? Sünnete uyuyorum da ondan!

Sünnete uygun zamanda, teheccüd zamanında kalktığı zaman uykusu da olsa, esnese de, nefsi uyumayı çekse de uyumayıp, o zamanda ibadet etmek acı ama daha tatlı...

Uygun yaşam bu; bunu sevmeye alışmalıyız, farkı fark edebilmeliyiz, zevki anlayabilmeliyiz, güzelliği sezebilmeliyiz; güzelin güzel olduğunu Alman'dan öğrenmemeliyiz! Kendimizin bir estetiği olmalı, estetik zevki olmalı, terazisi olmalı, kalbi olmalı. Duygusu gelişmiş olmalı.

En güzel yol ne? Peygamber Efendimiz'in sünneti yolu. Başkası ister beğensin ister beğenmesin!

“—Hocam bu sakal da iyi mi? Ne oluyor böyle öcü gibi?” diyen varsa cevabı:

“—Efendimiz sakal bırakmış da ondan!”

Sen sinekkaydı tıraş olunca kendini güzel mi sanıyorsun?

Kadınlara benzedin be adam! Arkadan “Ayşe Hanım” diyecek millet. Sakalsızlar, bıyiksızlar.

Tabi biliyorum; kimi asker olur, öğrenci olur, bir sebebi vardır ama sakala öcü gibi diyorlar. Öcü gibi değil bu, güzel!

Neden? Efendimiz sakal bırakmayı uygun görmüş de ondan.

“—Uyu” dediği zaman uyumak güzel, “Uyan.” dediği zaman uyanmak güzel, “Şuranın tüyü kesilecek.” dediği zaman kazımak güzel.

“—Koltuk altında tüy kazınsın!” demiş, baş üstüne! Orada kıl kalmayacak, dediği yerde olacak.

Güzelliğin ölçüsü nedir?

Muhterem kardeşlerim!

“—Zevkler ve renkler tartışılmaz.” diyorlar; doğrudur, güzellik izafîdir. Sana göre sinekkaydı güzel görünüyor. Vallahi ben gördükçe bir garip oluyorum. “Koca adam, sakalı yok, bıyığı yok. Niye böyle?” diye düşünüyorum. Ben de ondan rahatsız oluyorum! Neden? O da bana çirkin görünüyor. Ben ona çirkin görünüyorum, o bana çirkin görünüyor. Ayıkla pirincin taşını şimdi ne olacak?

“—Falanca adam Es’ad Hoca’yla kapıştı.”

Ben bilmem; ben Allah’ın âciz, nâçiz bir kuluyum. Kenarda beklerim.

Rasûlüllah’a sorun bakalım, o ne diyecek! Buyurun Rasûlüllah’a sorun; ne diyor? Mühim olan o işte.

Kur’ân-ı Kerîm ne diyor? Geliyor musun Kur’an’ı Kerim’in çizgisine?

Öyle yamuk yamuk laf söylemek yok! Gel Kur'an'ın çizgisine. Ben eksiksem ben kendimi düzelteyim, ben Kur'ân-ı Kerîm'in çizgisine geleyim. Sen de gel! Ben Rasûlüllah'ın sünnet-i seniyyesi çizgisine geleyim, sen de gel; orada buluşalım. Rasûlüllah'ın yolunda buluşalım; güzel değil mi? Kur'an'ın yolunda buluşalım; güzel değil mi?

Herkesin bir zevki var. *Blue jean* pantolon giyiyor millet; Hanımlar vücuda tamamen yapışan pantolonları giyiyor. Şimdi aşağıdan yukarıya çorap pantolonu giyiyor. Olmaz!

“—Neden olmaz hocam? Moda değil mi? Modaya karşı mısınız? Üniversite hocası değil misin?” diyenler varsa, üniversite hocası olarak söylüyorum; olmaz böyle, olmaz!

Nasıl olacak? Sünnete uygun olacak.

Ne demek?

Sen “Müslümanım.” dediğinde bu;

“—Ben Allah'ın emrine, zevkine, arzusuna, tavsiyesine, gösterdiği yola teslim olacağım, uyacağım.” demektir. O zaman olmaz böyle! İslam'ın çizgisine uyacağız.

“—Aman hocam! Şimdi seni sımsıkı yakaladım, bir yere kaçamazsın. İslam kadınlara zulmediyor, erkeklere lütfediyor. Kadınlara erkeklerinin mirasının yarısını veriyor.”

Tamam, yarısını veriyor. Var mı diyeceğin?

“—Kur'ân'ı Kerîm'de var mı yok mu?” diye sor.
“Var.”

O zaman var mı diyeceğın? Allah'a itiraz mı edeceksın?

Neden öyle yapmış; anlatayım. Ben razıyım, hiç vermese de razıyım.

Benim rahmetli annem, dayımla miras konusunda kavga etmiştir, münakaşa etmiştir. Cihanda görülmemiş bir kavga!

“—Abla senin yedi tane çocuğun var; gel şu mirası dörde bölelim, biz dört kardeşiz.”

“—Hayır! Ben Allah'ın verdiği kadarını istiyorum, yarım istiyorum!” dedi annem.

Neden? Allah öyle emretmiş çünkü. Ben aç mı kaldım?

“—Annem yarım miras aldı.” diye aç mı kaldık? Hayır. Açık mı kaldık? Hayır.

Çünkü Allah herkesin rızkını ayrı veriyor!

Neden kadına yarım vermiş? Erkeğe yük yüklemiş de ondan. Muhterem kardeşlerim!

Hepimiz sorumluyuz. Hepimiz hanımımızdan sorumlu değil miyiz?

“—Ne biçim adam bu ya, eve ekmek bile getirmiyor.” demezler mi?

“—Koca pehlivan gibi adam, karısının kesesinden yiyor.” demezler mi adama?

Ayıp değil mi?

Onu ben doyuracağım, ben giydireceğim, ben bakacağım. Erkeğim, o benim sorumluluğum altında... Ben onu himaye ediyorum. Dışarıda meşakkati ben çekerim, yükün altında ben

inlerim; çirkefte, çamurda ben uğraşırım, yazda kışta ben sıkıntı çekerim. Hanımım evde rahat etsin, ben ona rızkı götürürüm. Allah o yükü benim üstüme yüklemiş. O yüke de razıyım! Çok şükür yâ Rabbi! El-hamdü lillâh! İyi ki bana bu rütbeyi verdin!

Her zaman söylüyorum, sizin de aklınızda kalsın. Siz de başkalarına söyleyin muhterem kardeşlerim.

Sen evlendin, çocuğun oldu. Allah analı babalı büyütsün, hayırlı evlat olsun, salihlerden olsun. Kadın tutturdu; “Ben bu çocuğu emzirmeyeceğim.” Bak, isyana teşvik etmiyorum:

“—Kadınlar! Çocuklarınızı emzirmeyin!” demiyorum. Ama bir ihtimalden bahsediyorum. Anne zaten severek emzirir. Fakat “Emzirmiyorum.” dese adam İslam’a göre karısına;

“—Sen doğurdun; hem senin çocuğun hem benim çocuğum. Emzir şunu!” diyemiyor.

Neden?

İslâm’a göre Evin yemesi, içmesi, barınması kocanın görevi olduğu için gidecek, inekten süt alacak, bebeğe yedirecek. Sütanne tutacak, çocuğa bakacak; o kadar. Hanım evde sultan hanım oluyor. Oh yaz kış gel keyfim gel.

Otobüslerde nedir o rezalet?

Muhterem kardeşlerim! Otobüste kadın erkek içeri giriyor! Beyler yanaşalım, biraz daha öne gidin. Yer var. Ne oluyor? Konserve kutusuna sardalya balığı mı yerleştiriyorsunuz? Otobüs mü bu? Arada kadınlar var. Zavallı, kış günü

evine gidecek. Aşağıda erkekler hücum edince kadınlar birinci otobüste geride kalıyor; ikinci otobüste de kalabağın içine giriyor. Oradan itiliyor, buradan kakılıyor. Oluyor mu?

İslâm ne demiş?

Çalış, evine rızkı götür bakalım. Erkeğe vazifeyi yüklemiştir.

Buna ne dersin? Hangisi daha iyi?

İslâm'ınki daha iyi. Kadın bir yerde erkek bir yerde akşama kadar çalış. Çocuk dadının elinde. Ben böyle aileler gördüm. Sevdiğim, bildiğim münevver bir aile var. Kız okumuş, iki tane lisan biliyor, falanca yerde müdire. Bey okumuş, Hukuk Fakültesi'ni bitirmiş, falanca yerde avukat. Çocuk Türkçe bilmez. Çocuk sabahtan akşama kadar dadının elinde. Anne terbiyesinden, sevgisinden, şefkatinden mahrum.

Vallahi daha fena! Çok fena! Çünkü o dadının işi ancak evde hizmet; tozu alacak. O çocukların terbiyesi sıfırın altına düşüyor. Halbuki annesi onu el bebek gül bebek, terbiyeli ne güzel yetiştiriyor.

“—Dur evladım! Onu öyle yapma evladım!” diyerek annesi onu eğitiyor. “Anne terbiyesi” demiyor muyuz?

İslâm Hıristiyanlıktan farklı; mirasta farklı, giyimde kuşamda farklı. Ama İslâm'ınki daha güzel.

Neden?

Kâinâtı yaratan Allah'ın, her şeyi bilen Allah'ın

emri olduğu için. Sonunda iyi olduğu anlaşılıyor, İslâm'a uygun hareket etmeyenlerin hepsinin sonunda perişan olduğu ortaya çıkıyor.

“—Çocuğumuzu yetiştirelim, çocuğumuza bale dersi verelim.”

Ver bakalım, götür bakalım bale okuluna. Çocuk parmağının üstünde dokuz defa dönüyor; aman ne kadar güzel! Külotunun üstünde eteği! Şöyle yapıyor, böyle yapıyor. Ortopedist bir arkadaş; Dikdörtgen, kare, üçgen prizma ve saire. Ortopedi doktoru bir arkadaş diyor ki:

“—Çocukların hepsinde kemik rahatsızlığı var.” diyor.

Neden? Hepsinin bir normali var, bir anormali var. Kaburgaları anormal, kemikleri anormal, ayakları anormal, kemik sisteminde problem.

Gördün mü? Sen çocuğuna iyilik mi yaptın kötülük mü yaptın? Kırk yaşlarında başlıyor sakatlık.

Muhterem kardeşlerim!

Bir arkadaşımız Amerika'ya gitmiş. Et yemeği koymuşlar önüne...

“—Yemem!” demiş.

“—Domuz eti değil, ye!” demişler.

“—Domuz eti olmasa bile İslâm'a göre her et yenilmez.” demiş.

“—Niye? Siz müslümanlar koyun eti, sığır eti yemiyor musunuz?”

“—Yeriz ama İslâmî usule göre kesilirse yeriz.”

“—Nedir İslâmî üsul?”

Boynundan kesilecek, kanı akacak damarından!”

“—A, sahiden öyle mi?”

“—Evet öyle... “

“—Vay be!” demişler. ““Biz eskiden kanı kaybolmasın, vitamini olsun, içinde kalsın.’ diye, kafasına bir tokmak vurup hayvanı murdar edip öyle yiyorduk. En son araştırmalara göre anladık ki kan damarda kalınca çok çabuk bozuluyor, eti dejenere ediyor; akıtmak daha iyi oluyor. Bu bilimsel sonuca yeni vardık. İslâm bunu 1400 yıl önceden mi söylüyordu?” diyorlar.

“—Evet.” diyor; daha tıbbî araştırmalar bilinmeden önce söylüyordu.

Muhterem kardeşlerim!

Böyle oluyor. Binlerce misal, sayısız misal var; dün de söyledim: Bir füze subayı, arkadaşlarına “Namaz kılın.” diyormuş.

“—Yok, emekli olalım da öyle. Belki işimizden oluruz. Emekli olalım, bir ev sahibi olalım, ondan sonra namaz kılarız.” diyorlarmış.

Onlar öyle dedi. Ben de “İşimden de atsalar, kesseler de, ne yaparlarsa yapsınlar ben namazı vaktinde kılarım.” dedim ve kıldım, diyor.

“Onlar, ‘Ev bark sahibi olamayız’ diye kılmadılar; kimisi emekli olmadı ya da emekli olsalar bile ev sahibi değiller. Allah beni bugün üç tane ev sahibi etti.” diyor.

İslâm’ın yolu en güzel yoldur, en kestirme yoldur. En güzel yola, en kestirme yoldan

götürür. İslâm'ın olmayan yol en dolambaçlı yoldur. Sonunda insan uçurumlardan birisinden yuvarlanır, sonuca ulaşamaz.

Repo bir gecede yüzde 800, 900, 1000, 1200 oluyor muydu?

Gazetelerden okuyorduk. Oh, tamam, ne kadar kazandık! Faiz denizinin içinde bak bu kadar para kazanacaksın.

Muhterem kardeşlerim! Ne oldu? Ey repocular! Ey faizciler! Gelin bakalım, kaçmayın! Ne oldu şimdi?

Memleket batıyor faizden!

Şu gazete böyle yazdı, bu gazete böyle yazdı. Sen nesen?

Başka yerlerden rant ve kâr arayan bir kimse. İşte gör, buyur, falanca adam şöyle yaptı, böyle yaptı da şu kadar para kazandı. Şöyle haksızlık etti, böyle haksızlık etti, yalan söyledi; bir süre sonra karısına felç gelmiş. Bazısını da öyle imtihan eder!

“—Hocam! Senin söylediğin hiçbir zarara uğramadım, paraları çuvala doldurdum, kaçtım Arjantin'e. Deniz kenarında bir villa tuttum, orada yaşıyorum.”

Bakalım ne kadar yaşayacaksın, ne olacak göreceğiz. Sonunun nasıl olacağını göreceğiz! Allah'a aykırı giden hiçbir insan iflah olmamıştır. Allah'ın yolunda yürümekten gayri akıllıca bir iş yoktur.

Akıllı olan insan; Allah'ın yolunda yürür, Peygamber Efendimiz'in yolunda yürür. Bunu

anlatmaya çalışıyoruz. Ben buna milyar kere, sonsuz kere inanıyorum, misallerden biliyorum. Buna inanmayan insanlar şüpheyile karşılıyor. Onun materyalist aklı bunu kabul etmiyor. O deniyor, bir de sen dene. Bir de sen kafana tokmağı ye! Ondan sonra bir zaman gelir sen de anlarsın. Ya anlar ya anlamadan gider; ya anlar, ya anlamadan gümler! Artık kendisinin bileceği bir şey.

Hadîs-i şerîften şunu öğreniyoruz ki yol, Peygamber Efendimiz'in yoludur. Sapmak yok! Sünnet-i seniyye yolundan yürüyeceğiz. Dinde uyduruk bir şey, icat çıkartmayacağız. Sünneti seniyyeye uyacağız, Kur'ân'ı Kerîm'in yolunda yürüyeceğiz. Adım adım hak yolda yürüyeceğiz. Batıla sapmayacağız! Bunu anlıyoruz.

Neden?

Öyle olmadığı zaman din bozulacağı için cezası çok büyük. Dini bozmanın felaketi çok muazzam olduğundan. Bak bugün hıristiyanlar Hz. İsa'ya tapıyor. Hz. İsa Allah'ın kulu. Doğmuş, bebekliği var; Hz. İsa'ya tapıyor. Hz. İsa, Allah'ın peygamberidir.

Hıristiyanlar İncil'de başka Peygamber adı duymadılar mı? Musa AS'ı, Âdem AS'ı, Nuh AS'ı bilmiyorlar mı? Onlar peygamber.

İşte Âdem, İdris, Nuh, Hûd aleyhimüsselam Hz. Musa, Zekeriya, Eyyüb, Yunus da onun gibi bir peygamber. Bıraktılar onu, yanlış yola gittiler.

Ne oldu?

Öyle düşünen kâfir oluyor, kula tapınca kafir

oluyor!

Hız. İsa'dan önceki insanlar neye tapacak?

Hız. İsa'ya tapılacak olsaydı, hâşâ sümme hâşâ Allah olsaydı, Hız. İsa'dan önceki insanlar, milattan 2000, 3000, 4000 yıl önce yaşayan insanlar neye tapacaklardı?

“—Tapacakları şeyler daha doğmadı.” diye havada mı duracaklar?

Bak ne kadar kolay bir mantıkla anlaşılabilir. Ne Hız. İsa'ya ne Hız. Musa'ya tapılır; hepsini yaratan, yerin göğün sahibi Allah'a ibadet et!

Bunu Hız. İsa söylemedi mi? Söyledi:

“—Yâ Rabbi! Sen ne emrettiysen ben kullarına onu söyledim; onlar sonradan şaşırdılar.” diyecek diye Kur'ân-ı Kerîm bildiriyor.

“—Yâ Rabbi! Sen bana ne söylediyse ben de kullarına onu söyledim. ‘Bana tapının.’ demedim, ‘Anneme tapının.’ demedim, ‘Allah'a tapının.’ dedim, ben senin söylediğini söyledim.” diyecek.

Hız. İsa “Allah'a ibadet edin, kulluk edin!” demişken bu işi döndürüp dolaştırıp Hız. İsa'ya tapınmaya getirmek nereden çıktı?

Allah bizi bid'atlerden korusun, sapıklıklardan, dalaletlerden korusun; dosdoğru yoldan ayırmasın.

İşte adım adım sapıtma; dinin aslından, özünden kaymayla oluyor. Birçok milletler, birçok ümmetler sapıtmıştır.

“—Olur mu hocam?”

Muhterem kardeşlerim! Ben daha acı bir şey söyleyeyim:

Biz müslümanlar da çoğumuz itikad bakımından olmasa bile yaşam bakımından sapık durumda değil mi? Bugün dünya üzerindeki müslümanların hallerine bakın! Giyim kuşamlarının, yeme içmelerinin, ailevî yaşantılarının gerçek Müslümanlıkla ilgisi var mı?

Yok!

İşte bak onlar da sapıtmış. Allah'tan yardım istemeyince, sımsıkı sarılmayınca, dikkat etmeyince sapıtılıyor. Onun için vaziyet çok ciddi. Çok sıkı bir talimat var; bid'atleri ortaya çıkaran insanlar, bid'at sahipleri cehenneme girecek. Hem de cehennemin köpekleri olarak!

Ne kadar kötü bir tabir, ne kadar fena bir tabir!

Allah bizi bid'atlerden korusun, sapıklıklardan, dalâletlerden korusun; dosdoğru yoldan ayırmasın...

Hz. Muhammed SAS Peygamberimiz, Allah'ın kulu... Ne kadar güzel!

Bu güzellikleri bilip ona sımsıkı sarılmak lazım! Yeni şeyler çıkarmamak lazım. Çıkarmaya kalkmamak lazım, kalkışanlara da itirazda bulunmak lazım:

“—Dinimizin aslında böyle bir şey yok, sen bunu yapma. Bunu böyle yapıyorsun ama bu dinimizin özüne uygun değil.” demek lazım.

Şefkatle, sevgiyle, severek, düzeltmek için çalışmamız lazım. 62 milyon küsur olmuşuz Türkiye'de; az değil! Her birimiz hak sözü

söylesek, yavaş yavaş insanları doğru yola çekici çalışmalar yapabiliriz.

d. En Doğru Rüya

İkinci hadîs-i şerîfe geçelim:

Bunun kaynakları çok: Tirmizî’de var, Hâkim’de var, Ahmed ibn-i Hanbel’de var.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

أَصْدَقُ الرُّؤْيَا بِالْأَسْحَارِ

(حم. ت. حب. ك. هب. عن أبي سعيد)

RE. 72/6 (*Asdaku’r-ru’yâ bi’l-eshâr.*) “En doğru rüyalar seher vaktinde görülenlerdir.” diyor.

İnsan uyuduğu zaman rüya görüyor. “Düş” diyoruz Türkçe’de “düş görmek.” Arapçası rüya.

Rüyanın sebebi nedir? Rüya nasıl bir şey?

Ben gözümü kapatıyorum, bir şey görüyorum. Halbuki uyanırken gözümü açtığım zaman görüyorum, kapattığım zaman hiçbir şey göremiyorum. Pekiyi, uyuduğum zaman, gözüm kapalı iken nasıl bir şeyler görüyorum.

“—Hayal görüyorsun hocam!” diyen varsa, hepsi

²Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.233, no:2200; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.68, no:11668; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.434, no:8183; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.IV, s.190, no:4768; İbn-i Hibban, *Sahîh*, c.XIII, s.407, no:6041; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.II, s.509, no:1357; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.169, no:2146; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.369, no:1486; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.III, s.113; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.26, no:4072; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVII, s.219; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

hayal değil. Rüyanın nefsânîsi var; nefisten geliyor, şeytânîsi var; şeytandan geliyor. Şeytan vesvese veriyor. Rahmânîsi var, çeşitleri var. Âşikâresi var, remizlisi var. Bazen bana sorarlar:

“—Şöyle bir rüya gördüm, bunun mânası ne? Bu rüyanın yorumu var mı?”

Var. Kur’ân-ı Kerîm’de rüya ile ilgili bazı hususlar geçiyor. Mesela Yusuf AS’ın rüyası; zindanda ona rüyasını anlatan zindan arkadaşlarının rüyalarına yaptığı yorumlar.

Meselâ İbrahim AS’ın rüyası:

“—Ey oğulcuğum! Rüyada ben seni kestiğimi gördüm.” İsmail AS’a soruyor:

“—Evladım, yavrucuğum! Rüyamda ‘Seni kesiyorum.’ diye gördüm. Bana bir işaret; seni kesmeme dair bir işaret bu.”

Biz olsak ne deriz, bir düşünün. Sonra İsmail AS’ın ne dediğini söyleyeyim. Peygamberlerin rüyası bizim rüyamız gibi değildir, peygamberlerin rüyası vahiy olduğundan;

“—Ben rüyamda seni kesiyorum görüyorum.” demek, “Allah rüyada bana seni kesmemi emretti.” demek.

O Peygamber. İsmâil AS da ileride peygamber olacak. Peygamber evladı. Ne cevap veriyor, biliyor musunuz?

يَا بَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْ

الصَّابِرِينَ

(الصفات: ١٠٢)

(*Yâ ebeti'f'al mâ tü'merü*) “Ey babacığım emrolunduğün şeyi yap! Yâni, kesmen gerekiyorsa, kes! (*Setecidunî inşâa'llàhu mine'ssàbirîn*) İnşâallah sen beni sabredicilerden göreceksin. Sabredeceğim, sana itiraz etmeyeceğim. Yâni feryâd ü figan da etmeyeceğim, karşı da gelmeyeceğim.” (Saffât, 37/102) diyor.

İnsanın tüyleri diken diken oluyor!

Muhterem kardeşlerim! Erkek ağlar mı? Ağlar ama dayanıyor.

Çocuk ilkokul çağını bitirmiş gibi.

“—Allah sana ne emrettiyse yap!” diyor.

“—Ne yapacak?”

Kesecek, kurban edecek.

“—Emrolunduğün şeyi yap. İnşaallah beni sabredenlerden bulacaksın. Sabretmeye çalışırım Allah nasib ederse.” diyor.

Şu hale bak!

“—Babacığım! Elimi bağla da sana ters bir şey yapmayayım.”

Allah imtihan ediyor.

“—Kestirdi mi?”

Kestirmede Allah. Kurban gönderdi. Şu hale bak!

Rüyaların çeşitleri var; yalan rüya var, hakiki ve doğru rüya var. En doğru rüyalar;

“—Görüldüğü zaman ertesi gün gün gibi çıkanlardır.”

Seher vakitlerinde görülen rüyalar hakiki ve doğru rüyalardır.

“—Seher vakti ne demek, hocam?”

Birçok kimse seher vaktini saat altı yedi gibi sanıyor. Ortalık daha güneş görünmemiş gibi aydınlık sanıyor; değil. Seher vakti, imsaktan önceki vakit. Oruçlunun yemek yemeye kalktığı zamana; “seher vakti” derler. Ortalığın karanlık olduğu zamandır.

Seher vakti çok kıymetli bir vakittir; yatsıdan sonra uyuyan uyur. Gecenin yarısı geçer, üçte biri, üçte ikisi geçer. Sonuna doğru uyku alınmış olur. O zaman kalkıp abdest alınıp teheccüd namazı kılınır. İslâm’da çok kıymetli bir vakit; Göklerin kapılarının açıldığı, Allah’ın duaları kabul ettiği bir zaman.

O zamanda görülen rüyalar en doğru görülen rüyalardır. Artık gecenin yorgunluğu geçmiştir. İnsan ilk yattığı zaman rüya görmez; çok derin bir uykuya dalar. Uyku en derin seviyede cereyan eder, sonra sathîleşir. Şuur uyanır, ama göz uyur. Ondan sonra bir müddet devam eder; sonra insan asıl uykudan uyanır.

Seher vakti; o derin uykunun hafiflediği zamandır. Mânevî bereketin, göğün kapılarının açıldığı zamandır. Peygamber Efendimiz SAS:

“—O zaman görülen rüyalar, en doğru rüyalardır.” buyurmuş

e. Hayra Yormak Güzeldir

Üçüncü hadîs-i şerîf:³

أَصْدَقُ الطَّيْرَةِ الْفَالُ، وَلَ تَرُدُّ مُسْلِمًا، إِذَا رَأَيْتُمْ
مِنَ الطَّيْرَةِ شَيْئًا

تَكَرَّهُونَهُ، فَقُولُوا: اللَّهُمَّ لَ يَأْتِي بِالْحَسَنَاتِ إِلَّا
أَنْتَ، وَلَ يَذْهَبُ

بِالسَّيِّئَاتِ إِلَّا أَنْتَ، وَلَ حَوْلَ وَ لَ قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

(ابن السنن عن عقبه بن عامر)

RE. 72/7 (*Asdaku't-tıyereti'l-fa'lü, ve lâ terüddü müslimen, izâ raeytüm mine't-tıyereti şey'en tekrahûnehû, fekülü: Allâhümme lâ ye'tî bi'l-hasenâti illâ ente, ve lâ yezhebü bi's-seyyiâti illâ ente, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh.*)

(*Asdaku't-tıyereti'l-fa'lü*) “Yormanın en doğrusu, hayra yormaktır.”

İnsan kötü bir şey görüp onu birisine söylediği zaman veya kendisi onun üzerinde düşündüğü zaman, iyi bir yorum düşünmesi. Yorumu güzel yapmaya fa'l deniliyor; bu tavsiye edilmiş.

³ Abdürrezzak, *Musannef*, c.X, s.406, no:19512; Ma'mer ibn-i Râşid, *Câmi'*, c.I, s.128, no:102; A'meş Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.116, no:28584; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.467, no:3560.

Misalle anlatayım:

Sultan Ahmed camisini yaptıran mübarek, Sultan Ahmed; Aziz Mahmud-ı Hüdâî Hazretleri'nin dervişi olan padişah. Bir rüya görmüş. Rüyasında Avusturya kralı ile güreşe tutuşmuşlar; alt alta, üst üste mücadele etmişler. Avusturya kralı bunun sırtını yere yapıştırmış, tuşa getirmiş. Kötü rüya!

Böyle bir rüya görünce insan ne olur? Allak bullak olur, kötü bir rüya gördü. Bu onun misali.

Şeyhi Aziz Mahmud-u Hüdâî Hazretleri'ne gitmiş. Ona rüyasını anlatmış:

“—Âcizâne, nâçizâne böyle bir rüya gördüm.”
Yüreği titriyor, korkuyor.

Neden korkuyor? Devleti nâmına korkuyor:

“—Avusturya ile harp edeceğiz; Avusturya Osmanlı'yı yenecek mi?” diye korkuyor.

Sultan Ahmed böyle korkuyla rüyasını anlatmış da Aziz Mahmud-u Hüdâî KS, mübârek; zamanının kutbu olduğu söyleniyor. El-hamdü lillah bizim evimiz de onun Çilehânesi'nin karşısında. Çilehanesi'nde namaz kılmak nasib oluyor, seviniyoruz. Allah sevgili kullarının şefaatlerine erdirsin...

“—Sultanım, müjde! Ne iyi!” demiş.

“—Neresi iyi?”

“—Yer kuvvettir sultanım! Rüyanızda sizin sırtınız yere geldi ya, sırtınız kuvvetli tarafta olduğu için, bu rüya sizin lehinize... Allah'ın lütfuyla savaşta Avusturya kralını yenecek-

siniz.” demiş.

Aman ne sevinmiş Sultan Ahmed! Nasıl memnun olmuş! Hakikaten de yapılan savaşta Osmanlılar yenmiş ve yorum da doğru çıkmış.

En güzel yorum, hayra yormaktır. Hayra yoracak. Sonra büyüklerimiz;

“–Rüya herkese anlatılmaz.” der.

Neden?

Abuk sabuk bir yorum yaparsa o da fena! Yorumcunun vaziyeti de çok fenadır! Terse yorması iyi olmaz. Onun için ârif, aklı başında bir kimseye yordurmak lazım.

Herkese rüya anlatılmaz; ihtiyatlı olacaksın, söyleyecek adamı seçeceksin, mübarek bir adama söyleyeceksin. En güzel yorum, iyiye yormaktır.

Birisi size bir rüya anlatırsa, onu hayra yormaya çare arayın. O aynı zamanda Allah’a dua demek oluyor:

“–Yâ Rabbi! Sen bunu bu hâle getir!” demek oluyor.

Allah duaları kabul edicidir; o yorma, o düşünce bereketiyle Allah duayı kabul edebilir. Duaları kabul edicidir.

Peygamber Efendimiz Hudeybiye seferinin olduğu sırada; “–Kureyş tarafından gelen adam kimdir?” diye sordu.

“–Suheyl ibn-i Amr!” dediler.

Suheyl, *sehl* kelimesiyle ilgili, kolaylıkla ilgili.

Efendimiz bunu hayra yordu: “—İşimiz kolaylaşacak!” buyurdu. Türkçe’de bir söz vardır:

“—Ya ağzını hayra aç, ya sus!” derler. Hayra yormak lazım.

(*İzâ raeytüm mine’t-tıyereti şey’en tekrahûne-hû, fekûlü*) “Hoşunuza gitmeyen bir şey gördüğünüz zaman şu duayı yapın.” diyor Peygamber Efendimiz.

Uykudan uyandınız, rüyadan kalktınız. Hay Allah! Kötü bir şeyler gördünüz, canınız sıkıldı, gördüğünüz şeyden hoşlanmadınız, endişelendiniz. O zaman şu duayı okuyacaksınız:

اللَّهُمَّ لَ يَأْتِي بِالْحَسَنَاتِ إِلَّا أَنْتَ، وَلَ يَذْهَبُ
بِالسَّيِّئَاتِ إِلَّا أَنْتَ،

وَلَ حَوْلَ وََلَ قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

(*Allâhümme lâ ye’tî bi’l-hasenâti illâ ente, ve lâ yezhebü bi’sseyyiâti illâ ente, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh.*)

(*Allâhümme*) “Ey benim Allah’ım! (*Lâ ye’tî bi’l-hasenâti illâ ente*) Kulların başına iyilikleri senden başkası getirmez. İyiliği getiren sensin! (*Ve lâ yezhebü bi’s-seyyiâti illâ ente*) Kötülüğü de senden başkası gideremez. (*Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh.*) Allah’tan başka güç, kuvvet sahibi yoktur.”

Gücün, kuvvetin sahibi Allah’tır. Allah’ın dediği

olur. Allah'a dayanan rahat eder. Allah'a dayanan kurtulur. Allah'a tevekkül edenin yâveri Hak olur, işleri rast gider.

Bu inanç çok önemli! Allah mütevekkil kullarını seviyor. Tevekkül, Allah'ın sevgisini kazanmaya da sebep oluyor.

“—Ben Allah'a tevekkül ettim.”

Allah kendisine tevekkül edenleri seviyor. Güzel tevekkül edenleri seviyor.

Başımıza çeşitli olaylar geliyor. Çeşili arzular, istekler oluyor. En iyisi ne?

“—Yâ Rabbi! Her şey senin elinde; hayrı getiren de şerri def eden de sensin. Ben senden isterim.” demek.

Gözünü kapayıp elini kaldırıp insanın Allah'tan istemesi lazım; kuldun ummaması lazım, korkmaması da lazım. Ne korkması lazım, ne umması lazım. Her şeyi Allah veriyor; dilerse verir, dilemezse vermez.

“—Nasipse gelir Hint'ten, Yemen'den; nasip değilse düşer çenenden.” demişler.

Lokmayı ağzına kadar getirirsin, bir şey olur, çenenden aşağıya düşer. Hay Allah! Yiyemezsin işte. Yani nasip değilse insanın çenesinden düşer; nasipse Hint'ten, Yemen'den gelir.

Gelmiyor mu?

İstanbul'da Hindistan'ın cevizini yemiyor muyuz?

Parası olan yiyor. Gidiyor çarşıdan alıyor tak tak tak kırıyor veyahut Hindistan cevizli lokumların

üstünde yiyoruz. Nasipse Hint'ten, Yemen'den geliyor.

Suudi Arabistan'dan hurma geliyor, yiyoruz. Hacı kardeşlerimiz zemzem getiriyor, içiyoruz. Bilmem nereden ananas geliyor, falanca yerden muz geliyor, yiyoruz. İsterse İstanbul'dan başka yerden, Türkiye'nin dışındaki başka ülkeden, okyanuslar ötesi başka bir yerden rızkı getiriyor, veriyor.

Bileceğiz ki kâinâtın sahibi, işleri olduran, öldüren Allah'tır. Öyle değil mi? Öyle. Âmennâ ve saddaknâ...

Öyle ama işlerimizi ona göre ayarlamıyoruz; başka hesaplara göre ayarlıyoruz:

“—Şöyle yaparsam işimi kaybederim, böyle yaparsam maaşım gider. Şöyle yaparsam atılırım, böyle yaparsam fakir düşerim!”

Hayır! İşte öyle değil!

Sen Allah'ın yolunda yürü, Allah sana yardım eder.

Bir misal daha anlatıyım da onunla bitireyim, olmuş bir hadise: Şehrin birinde komutan, arabasıyla askerî lojmanlara gelmiş. Askerî lojmanlarda başörtülü bir kız yok mu? Emir subayına;

“—Çağır şu kızı!” demiş.

Bir düdük çalmış, kızı çağırmış. Duymuş kız, anlamış. İslâmî terbiyede sağa sola çağrıldığı zaman bakılmaz, yürümeye devam etmiş. Asker arkasından koşunca kız daha hızlı yürümüş. Sonunda

arkadan asker yetişmeden lojmana girmiş. Komutan; “—Bütün daireleri arattır, bul o kızı!” demiş. Bulmuşlar, filanca astsubayın kızıymış. Komutan;

“—Ben askerî lojmanlarda böyle başörtülü kız istemem, babasını Konya’ya sürün.” demiş.

Kısa zamanda işlemlerini yapmışlar, astsubayı Konya’ya sürmüşler. Meğerse o astsubayın ailevi sebeplerden personel müdürlüğüne dilekçesi varmış:

“—Şu ailevî sebeplerden dolayı mümkünse Konya’ya tayinim yapılmasını istiyorum.” diye.

Kaç senedir yapmıyorlarmış.

Duyunca nasıl güldüm! Komutan iki saatte yaptırmış; yıldırım tayini oluvermiş!

Şu misali anlatmak istiyorum:

Allah bir kulunu yükseltmek istedi mi kimse alçaltamaz! Allah bir kuluna fayda vermek istedi mi kimse zarar veremez. Allah bir kulunu yaşatmak istedi mi kimse öldüremez.

İbrahim AS’ı ateşe attılar, ölmedi, yanmadı. Ateş onu yakmadı. Ama Firavun’u da kimse kurtaramadı. Ordusu bile kurtaramadı. Yani bizim aklımız varsa, işte geldik, gidiyoruz. Kimimiz 40 yaşında, kimimiz 50, kimimiz 60, kimisi 70. Kimisinin işi bitmiş. Geldik, gidiyoruz.

Biz neyiz? Allah’ın âciz, nâçiz kullarıyız. Aklımız varsa şu kâinâtın sahibine iyi kulluk ederiz, onun rızasını kazanmaya çalışırız. Akli olmayan da Donkişot gibi ortada dolaşır.

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
08. 05. 1994 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

